Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboes gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Deres referanse:
Vår referanse: Klikk her for å skrive inn tekst.
Vår dato: 16.10.2025

FOs innspill til høring i kommunal- og forvaltningskomiteen om Statsbudsjett 2026

FO er fagforeningen for 38 000 sosialarbeidere, og organiserer barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Vi representerer sentrale profesjoner i velferdssektoren.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommunene

Regjeringen foreslår en vekst i kommunesektorens frie inntekter neste år på 4,2 milliarder kroner, fordelt med 3,2 milliarder kroner til kommunene og 1 milliard kroner til fylkene. Anslag justert for utgiftene til befolkningsendringer vil det gi et samlet økt handlingsrom på 1,3 milliarder kroner. I likhet med KS mener FO at denne økningen langt fra er nok, og at kommunesektoren mangler tilstrekkelig med midler. Konsekvensene vil blant annet være at mange kommuner ikke klarer å finansiere grunnleggende velferdstjenester.

Regjeringen har mange forslag til gode tiltak og store ambisjoner på vegne av kommunene. Dette må følges opp med bevilgning som gir kommunene nødvendig handlingsrom til å sikre forsvarlig utøvelse av lovpålagte oppgaver og mulighet til å opprettholde og videreutvikle forebyggende tiltak.

Behovet for å satse mer på forebyggende barn- og ungdomsarbeid har blitt understreket av blant annet av Storberget-utvalget og Ekstemismekommisjonen, og er sterkt vektlagt i både rusreformen, opptrappingsplanen for psykisk helse og i folkehelsearbeidet. Forebygging er den langsiktige og lønnsomme måten å håndtere både kriminalitet, fattigdom, ekstremisme og rus på. Forebygging skjer tett på, der folk bor og lever, og derfor må kommunene ha gode rammer for å kunne prioritere dette arbeidet. Uten kommunalt handlingsrom vil regjeringen ikke lykkes med sine ambisjoner

for forebygging. Forebyggende barn- og ungdomsarbeid er en investering i framtida. Over tid har advarslene vært massive om hvordan samfunnet kan utvikle seg hvis vi lar være. FO hadde derfor forventet at forebygging ville være mer gjennomgående i forslag til statsbudsjett.

Riksrevisjonen har vært tydelig på at kommunene får for svake styringssignaler og for få faglige retningslinjer fra statlige myndigheter når det gjelder forebyggende arbeid. Regjeringen må være tydelig på at vi som nasjon ikke har råd til å la være å forebygge. Mange kommuner må avvikle sentrale forebyggende, ikke lovpålagte tjenester på grunn av presset kommuneøkonomi. En forebyggingspakke vil ikke fjerne fattigdom, eller alle sårbarhetsfaktorer, men kan dempe konsekvensene av dem. Det kan forebygge dårlig psykisk helse, ensomhet, ekstremisme, rus og frafall i skolen, og handler om å investere i framtida vår.

Kommunene har ansvar for mange av de viktigste velferdstjenestene som barnehager, skoler, barnevern og helse- og omsorgstjenester, og står for ca. halvparten av offentlige tjenester. Kommunene er derfor svært viktige for å redusere ulikhet og levekårsforskjeller. Det er avgjørende at de tilføres tilstrekkelig midler for å drive kritiske velferdstjenester på et forsvarlig nivå.

FO anbefaler:

- Sikre at kommunene har en økonomi som gjør at de kan prioritere helhetlig og langsiktig forebygging og tilby velferdstjenester på et forsvarlig nivå.

Kap. 575 Ressurskrevende tjenester
Innslagspunktet for særlig ressurskrevende tjenester er for 2026 foreslått satt til 1 921 000 kroner og har økt med kr. 229 000 fra 2025. Av disse er kr. 74 000 beregnet til lønnsvekst, og 155 000 på grunn av nedvekting av kriteriet for personer med psykisk utviklingshemming. Formålet med toppfinansieringsordningen er å sikre at brukere med behov for stor ressursinnsats får et tjenestetilbud som ikke avhenger av kommunens økonomi.

Kommunene må kompensere mye fra egne frie midler, og vi mener staten må ta ansvar for en større andel av kostnadene for ressurskrevende tjenester. Derfor må innslagspunktet reduseres betydelig. Kommunene får mindre handlefrihet til å utarbeide gode og individuelt tilpassede tjenestetilbud når de må ta en så stor andel av utgiftene. Konsekvensene kan bli redusert tjenesteomfang og kvalitet, og tjenester uten nødvendig kompetanse og faglig forsvarlighet.

FO anbefaler:

- Reduser innslagspunktet for ressurskrevende tjenester

Programkategori 13.80 Bolig, bomiljø og bygg, kapittel 581
Boligprisene gjør at stadig flere opplever at det er utfordrende å betjene boutgiftene sine. Det gjelder både blant folk som eier og leier, og det gjelder for mange som er i full jobb. LOs Fagarbeiderindeks viser at det blir stadig vanskeligere for folk med vanlige inntekter å kjøpe bolig i de største byene der

de fleste jobbene er. Derfor må det brede boligpolitiske tiltak på plass. Terskelen for å komme inn på boligmarkedet for førstegangsetablerere må også reduseres, og det er positivt at det videreføres en satsing på startlån til unge.

FO er særlig bekymret for at de gruppene som er mest vanskeligstilte på boligmarkedet fortsetter å vokse. For å forebygge utenforskap og bevare små forskjeller i samfunnet spiller boligpolitikken en avgjørende rolle. Etter flere års nedgang øker nå bostedsløsheten i Norge. Dette er svært alvorlig for dem det gjelder, og understreker behovet for at kommunene sikres tilstrekkelige ressurser til å kunne gi folk bistand til å skaffe seg og beholde egnede boliger. Tall fra Kostra[1] viser at kommunene i økende grad må benytte midlertidige botilbud. Særlig bekymringsfullt er det at dette også gjelder botilbud til barnefamilier.

Regjeringa foreslår en samlet låneramme til Husbanken på 32 mrd. kroner i 2026.Det er en videreføring av låneramma fra saldert budsjett for 2025, men en nedgang på 2 mrd. fra revidert budsjett for 2025. Lånerammen går både til Startlån, Lån til utleieboliger, Studentboliger og flere ulike låneordninger knyttet til bolig- og miljøkvalitet. KBL (kommunenes boligadministrative landsråd[2]) har påpekt at når lån til utleieboliger nå må prioriteres innenfor den ordinære utlånsrammen, betyr det i praksis at midler tas fra vanskeligstilte grupper for å dekke private utleieprosjekter. FO deler KBLs bekymring for at dette vil svekke det boligsosiale oppdraget Husbanken er satt til å ivareta.

Bostøtte er et viktig boligsosialt virkemiddel som skal bidra til at flere skal kunne skaffe seg og beholde egnet bolig, og kunne bo trygt og godt. FO mener bostøtteordningen må innrettes slik at den, sammen med startlån og tilskudd, igjen blir et virkemiddel i tråd med intensjonen. Dette innebærer at inntektsgrensen for bostøtte må oppjusteres så den harmonerer med prisutviklingen i samfunnet. Dagens boutgiftstak tar ikke tilstrekkelig hensyn til boligbehovene til store barnefamilier i de største byene. For få barnefamilier får bostøtte – sett i forhold til behovene – og de som mottar bostøtte, får for lite.

FO anbefaler:

- Husbankens rolle i det boligpolitiske og boligsosiale arbeidet må styrkes
- Bostøtten bør kompensere for faktiske boutgifter gjennom bedre tilpasning til husholdningsstørrelse og geografiske forskjeller
- Tilskudd til utleieboliger må gjeninnføres i tråd med Stortingets anmodningsvedtak fra 2024

[1] 12015: Midlertidig botilbud og natthjem, etter region, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken
[2] Statsbudsjettet 2026 – KBL er kritisk til svak satsing på det boligsosiale arbeidet